

جوعارى جىلدامدىقنى تاس جول ۋيىمىزدىڭ ەسك الدىنا دەين تۇتاستى، دوڭگەلەك داۋلەتتىلىككە جەتۋىدىڭ تەز ارناسىنا تۇستىك

(باسى 1 - بەتتە)

ول ەكەۋى دە تۇرپان قالاسى گاۋچاڭ رايونى ۋجۇزم قىلالشىنىڭ ەگىنىشى، ەگەر بىرنەشە جوعارى جىل-دامىدقنى تاس جول تۇرپانغا تۇتاستىرل-ماعان بولسا، ولاردىڭ زور مولشەردەگى جاڭا ۇزىلگەن ۋجۇزمىدى شكى وڭىرگە ساتۋى مۇمكىن ەمەس ەدى، ەگىنىشلەر-دىڭ كاسپتىك سەلبەستىك كووپەراتيۋتە-رى دە قۇرىلغان جىلدىڭ وزىندە 400 مىڭ يۋاننان استام كىرىس كىرگىزە المايتىن - دى.

”جوعارى جىلدامدىقنى تاس جول ۋيىمىزدىڭ ەسك الدىنا دەين جەنىپ، اۋىل - قىستاق تاس جولى قۇددى ۇساق قان تامىرلار سىياقتى اتىز اراسىنا، ەگىس باسنا دەين تۇتاستى. ۋيىمىز قىستاقنا تۇرمايمىز، ەگەر جول جاقسى بولماسا، قازىر ۋيىمىز ۋيىمىز - ۋيىمىمىزدى تانىماس ەدىك!“، - دەيدى تۇرپان قالاسى حۇيىمىن جەمىس - جىدەك شارۋاشلىعى ەگىنىشلەر كاسپتىك سەلبەستىك كووپە-راتيۋنىڭ جاۋاپتىسى وسىمان.

وسىمانا ابلەت جاس كەزىندە سىرت جەرلەرگە شىققانداى جول ازابىن اينىپ بەردى. ول كەزدەرى ۇرىمجىگە اۋتوبۇسقا وتىرىپ باراتىنىىز، بوراندى اۋا رايى بولماسا ۋيىمىز كۇندە جەتۋگە بولادى؛ ەسەك اربامەن 4 كىلومەتىر جەردەگى ۋجۇزم كەپتىرۋ ۇيىنە ۋجۇزم تاسعاندا، ۋجۇزىمنىڭ ۇشتەن ۋيىمىزى جولدا ەزىلىپ كەتەتتىن.

وسىمان ۋوزىنىڭ وسى بىرنەشە جىلدا اۋتوكولىك جۇرگىزىپ سولتۇستىك شىنجياڭغا ۇيرەنۋگە بارغانىن، وڭتۇستىك شىنجياڭغا جۇمىشى قابىلداي بارغانىن، شكى وڭىرگە بازار تەكسەرۋگە بارغانىن اڭگىمەلەگەندە، وسىزاماننانان قاتناس تورابى بارغان ساين كەمەلدەنگەن دا-ۋىردە جاساپ جاتقانىدىمىن، شىنىندا، وتە باقتى سەزىنەتىندىگىن ايىتى.

نىياز مامەتتىڭ يانچى حۇيزۋ اۋتو-نومىالى اۋدانى چيگىشلىك قىلالشى قورا-تاۋ قىستاعىندا تۇرمىس كەشىرگەنىنە 40 جىلدىان اسپىتى، 10 جىلدىڭ الدىندا ول ەسەك اربامەن تاۋدى بەلدەۋلەنگەن تار جولمەن قىلاشق بازارىنا بارىپ تۇرمىس-تىق بۇيىمدار ساتىپ اكەلۋ ۋشىن 3 كۇن ۋاقىت جۇمىسايدى ەكەن، قازىر اۋتوكو-لىكپەن كورلاعا بارىپ نارسە - كەرەك ساتىپ اكەلۋگە جارتى كۇن ۋاقىت جەتە-دى ەكەن.

(باسى 1 - بەتتە)

ۋجۇز جىلدىق كەمەل شاق، ۇمىتىل-ماس جىلدار. قالاي العا تارتساق تا، باسقان جولمىزدى، قانىشا السقا ۇراپ، قانىشا نۇرلى بولاشاققا قادم قويساق تا، باستان وتكەنمىزدى، نە ۋشىن جولعا شىققانمىزدى ەستەن شىعارماۋيىمىز كەرەك. وتكەن كۇرەس جولنىا قايرىلا قاراساق، سانسىز تۇڭگەرىستىك ارداگەر قۇرباندار مەن كۇرەسكەرلەر قان - تەرىمەن جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ قاراڭغىلىقتى بۇزىپ وتىپ جارىققا بەت العان تۇڭگەرىس جولنى سالىدى، مەيلى ”باتىس باعىت ارمىياسى رۇحى“، الدە ”اسكەرى تىڭ يىگەرۋدەگى ۋيىمىزنى شى سوقا“ بولسىن، الدىڭغىنىڭ ۇزىنى كەيىنگىلەر باسقان، ۇلمىدى ەلەڭ قۇرلى كورمەگەن، قاجىرلىلقپەن كۇرەس جۇرگىزگەن توپ - توپ كومۇنىستىەر تاي-سالھاس تۇڭگەرىستىك رۇخ پەن قايسىارلىق-پەن كۇرەس جاساۋ رۇحىن ايىگىلەدى. قىزىل نىزدەردى ارالاعاندا كەزىندەگى اسكەرى سىتىەر ۇزىمىتال بەكىنىستەرى بۇگىن شىنجياڭغا كىرىپ - شىعاتىن

تىلىشلىك سىتەۋ بارىسىندا ۋتىلىشى وڭتۇستىك شىنجياڭدا جەڭىل اۋتوكولىك ساتىپ العان ەگىنىشلەردىڭ بارغان ساينىن كوبەيگەندىگىن بايقادى، اۋىل - قىستاقىار-دا اۋتوكولىك ساتۋ بازارىنىڭ ساۋدامى تو-تەنىشە كۇستە ەكەن. اۋتوكولىكتەرىمەن جولۋاشى جۇرگەن ەگىنىشىلەردىڭ جۇزىندەگى سەنىمى مەن كوڭىلدى كۇلك-سىنەن ولاردىڭ باقت كورسەتكىنىىڭ ۇز-دىكىسىز جوعارىلاعانىدىمىن كورۇڭگە بولادى.

قان قۇيىپ، قان جاساپ، قوزغاۋشى كۇشى، ومىرشەڭدىك كۇشى قاۋلاتتى

جوعارى ساپالى دامۇ بارىسىندا، جوعارى جىلدامدىقنى تاس جولىدىڭ كۇرە تامىرى ”قان قۇيۇمەن“ ۋيىمىز ۋا-قىتتا، قۇانتى ”قان جاساۋ“ رولىن دا ساۋلەلەندىردى.

لوپنۇر اۋدانى شىيىڭ قىلالشى داشى قىستاعى تۇرپان - حوتان جوعا-رى جىلدامدىقنى تاس جولنان شامامەن 50 كىلومەتدەي جەردە، ۋيىمىز ”قان-نىاس +“ دىڭ باسىمىدى بۇل قىستاقنا جان - جاقىتى ايىگىلەنگەن. قىستاقىاعالار سىرت جەرلەرگە بارىپ وزىق ەگىمش-لىك، باغمىشلىق تەحنىكىالارىن ۇيرەنىپ، اۋتوكولىك ساتىپ الپى زات تاسىمالمەن نەمەسە كىرەكەشتىكپەن شۇعىلدىنىپ، ۋوز جەرنىڭ ساپالى ەرەكشە اۋىل شار-ۋاشلىق ونىمىدەرىن ساتىپ، شارۋالار شاتىمى ساياجايىن اشىپ سىرت جەرلەر-دەن كەلگەن ساياحاتشىلاردى باۋرادى، مۇنىڭ بارلىعى قىستاقنىڭ دامۇىن وسىزا-ماندىنانان قاتىناس - جول تورابىمەن بايلىنىستىرىپ وتىر.

داشى قىستاعىنا بارغان كوپتەگەن كادىرلار مەن بۇقارا داشى قىستاعىنداى تۇرغىنداردىڭ كوز اياسى كەك، وبى ۇشقىر ەكەندىگىن كورىپ سۇيىنەدى، مۇنى قولايلى جول تورابىنىڭ پايداانلى-ۋىنان اڭعاراۋعا بولادى. ”ۋرۇمچى - لوپنۇر جوعارى جىلدامدىقنى تاس جولى قازىر ۋالى اشىلغان جوق، كوپتەگەن قىستاق تۇرغىندارى جاڭادان كۇلدەنگەن كاسىپ سالاسىن دامىنا باستادى. ەرەكشە باغمىشلىق، قىلامشا جەتىلدىرۋ، اۋىل شارۋاشلىق ماشىنىالارنىا قىزمەت وتەۋ، ەلەكتروندىق ساۋدا قىزمەت وتەۋى، اس - سۇ قىزمەت وتەۋى سىياقتى كاسىپ سالاسى داشى قىستاعىندا زامانىنا قاراي اشىلىپ، ۋيىمىز ۋولم ەگىنىشىلەر جەرلە-رىن اينالىمعا سالىپ، 2، - 3 - كاسپىكە

بەت الدى“، - دەيدى لوپنۇر اۋداد-دىق پارتكوم ۇيىمداستىرۋ ۋولمىنىڭ داشى قىستاعىندا تۇراتىن ”ۋعىسۇ، تىيە-دىلىك جاساۋ، توعىستىرۋ“ قىزمەت اترە-تىنىڭ باستىمى، ۋيىمىزنى شۇچى جوۋ يۇنچياڭ.

ۋيىمىز جوعارى جىلدامدىقنى تاس جولىدىڭ تارتىلۋى ۋيىمىز قالانىڭ وركەز-دەۋىنە كۇش ۇستەدى.

يانچى ونەركاسىپ باقشار رايونىندا وزىق ۋجۇزم اراعىن اشىتۋ، پامىدور جانە قىزىل بۇرىش مانەرلەۋ، تاس ما-تەريالدارىن وڭدەۋ سىياقتى ونەركاسىپ جابدىقتارى جوعارى جىلدامدىقنى تاس جولمەن تاسىپ اكەلىنسە، مانەرلەپ شىعا-رىلغان ونىمدەر جوعارى جىلدامدىقنى تاس جول ارقىلى تاسىپ شىعارىلدى، سونداى - اق بارلىعى ايىۋلى ماركالارعا اينالدى. ۋيىمىز - بىرلەگەن كاسىپ سالاسى زورايۇمەن بىرگە، قارجى قوسۇشى ساۋ-داگەرلەر، جۇمىشى - قىزمەتكەرلەر جو-عارى جىلدامدىقنى تاس جولىدى بويلاپ شار تاراپتان وسىندا كەلدى.

اقسۇ ايىماعىنداى كوكيار جاسلدىان-دىرۋ يىنجەنەرىياسىندا، سونىداى - اق سوڭعى جىلدارى اتقارىلغان اقسۇ وزەنى الابى، وگەن وزەنى الابى سىياقتى مېللىيون مۇلىق ەكولوگىيانى وڭاۋ يىنجە-نەرىياسىندا، تاغى ۋراقىيسى اۋدان، قىلالاردىڭ باقشا، باقشا سەرۋەنى قۇ-رىلىسى، كورنىسى بەلدەۋىن وزگەرتىپ سالۋ يىنجەنەرىياسىندا ەگىلگەن اعاشىتار-دىڭ بارغان ساينىن كوبەيىپ، كورنىسى-نىڭ بارغان ساينىن كورىكتەنۇيىن جوعارى جىلدامدىقنى تاس جولىدىڭ اتقارغان رو-لىنان بولە قاراۋعا كەلمەيدى.

جول تورابى تۇتاسىپ، كوڭىلدەردى باۋراپ، دامۇدى جەبەدى

قانىشاما شەتكەرى جەر بولسا دا، جوعارى جىلدامدىقنى تاس جولعا شىقسا-ڭىز بولغانى، قانىشا شالعاي بولسا دا جاقىن سەزىمىدە بولاسىڭ.

تارىم داشۇەسى تاكلاماكان ۋسولم-نىڭ سولتۇستىك جىبەگىندەگى تارىم وزە-نىنىڭ جاعاسىنا ورنالاسقان، ۋشول دالادا قۇرىلغان ”قۇمدى شولدەگى ۋيىلمى وى-داسى“. 62 . جىلدىان بەرى جىبىنى 73 مىڭ 908 و قۇشنى باۋلىدى، مۇنىڭ %85ە شىنجياڭدا قالدى، %2.5ە وڭتۇستىك شىنجياڭغا تامىر تارتتى.

”قازىمىزگى قاتىناس شارى - جاعدا-

كارىتىنالارى جارىقن ايشىقتالا ۋتۇستى. تارام - تارام جوعارى جىلدامدىقنى تاس جولداز ارقىلى ۋيىمىز شىنجياڭنىڭ وراسان زور وزگەرىستەرىن كوردىك، ۋر ۇلت بۇ-قاراسىنىڭ كۇلدەنۇنگە، دامۇعا بىرگە تالىپن-عان، تاماشا تۇرمىستان بىرگە يىگىلكتەنگەن جاڭا كورنىسىنن ايىگىلەدىك. خالىق تۇرمە-

سىمەن تىغىز جانىاسىپ جوعارى ساپالى دامۇدى ىلگەرلەتۋ، بۇل ”خالىقنىڭ تۇرمىسىن باقتىى ەتۇگە“ اپاراتىن ”داڭغىل جول“، ول كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ شايقاسىنىڭ جالىپى بەتىنىك جەڭسىنە قول جەتكىزۋ قادامىن جەدەلدەتتىپ، شىنجياڭداى ۋر ۇلت حال-قىنىڭ بۇكىل ەل خالىقمەن بىرگە جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعامعا اياتق باسۇ سارا جولنى بەكەمدەدى.

وتكەننىڭ ۋبارى ەندىگىنىڭ بەتاشا-رى. جاڭا ساپاز باستالدى، پارىيامىز بۇكىل ەلدەگى ۋر ۇلت خالىقن باستاپ، ەكىنشى 100 جىلدىق كۇرەس نىساناسىن بەتكە الپ ۇزدىكىسىز ەرلىكپەن العالى-گەرلەنۇەدە. الدىڭعى جاقىتاعى ەكپىندەي

ئىرەنگى ورتالىقتىڭ شىنجياڭ قىزمىتى جۇمىندەگى اڭگىسە ۋمىاجىلىنىنىڭ رۇحىن ۇيرەندىلىك، دايەكتىلەندىر دىلىك جاڭا داۋىردەگى جۇڭگوشا سوتسىيالىستىك شىنجياڭ قۇرۇما تۇلىشمايىق

تايپاۋدا H&M توبى ”شىنجياڭ

ماقتاسىن شەكتەۋ“ جونىندە مالىمدەمە جارىيالادى، نايىكى، ادبداس سىياقتى ماركالاز دا بركەس - تىركەس ىلدەسىپ، جۇڭگوداعى قامداۋ ساۋداگەرلەرىنەن جانە وكىلەتتى مانەرلەۋ كاسپورىندارد-نان شىنجياڭ ماقتاسىن پايدالانۇعا تىيىم ساۋدى تالاپ ەتتى، مۇنداى ارەكەت ادامدى قاتتى كەتكەندىردەدى! سەرىك-تەستىگىمىزدەگى بارلىق قىزمەتكەر بۇعان كۇشتى نارازىلىق بىلدىردەدى جانە بانىل قارىسى تۇرادى.

سەرىكتەستىگىمىزدىڭ جىلىنا مانەر-لەيتىن ماقتاسىنىڭ ۋزى نەشە ون مىڭ تونناعا جەتەدى، مۇندا %80 ماقتا ماشىنا-مەن تەرىلدەدى، نەبارى %20 ماقتا عانا قولمەن تەرىلدەدى. شىنجياڭ ماقتا تەرۇدى ماشىنىالاندىرۇدى الدەقاشان جۇ-زەگە اسىرعان، استە، قىرۋار ادام كۇشىن قاچەت ەتپەيدى، ونىڭ ۇستىنە ماقتا تەرۇشىلەردىڭ ەڭبەكاقىسى جوعارى، ماقتا تەرەمىن مەزكىلدە كۇنىنە 200 — 300 يۇان كىرىس تابادى، 2 ايدا تاباتىن كى-رىسى 10 مىڭ يۋاننان اسادى. قىسقا عانا ۋاقىتتا وسىشاما كوپ كىرىس كىرگىزە-تىن جۇمىستى كوپتەگەن ادام تاللاسىپ ىستەيدى، مۇنىڭ باتىستاعى كاسپورىن-دار اۋزىنىسان ”زورلىقپەن ەڭبەككە سالۋ“ سوزىنە اينالارىن كىم ويىلاغان، شىنىمەن - اق كۇلكىلى!

وسەك - اياڭ وزدىگىنىەن توزىپ - جوعالادى، ايقىت جۇرت جۇرەگىندە. سەرىكتەستىگىمىزدە قازىر 100دەن استام جۇمىشى - قىزمەتكەر بار، مۇندا ۇيىعۇر جۇمىشى - قىزمەتكەرلەرى %80تى ۇس-

ماكىت اۋدانى رۇنىنىڭ ماقتا شارۋاشلىمى شەكتى سەرىكتەستىگى

وسەك ـ اياڭ وزدىگىنىەن توزىپ ـ جوعالادى

تايىدى. بارلىق قىزمەتكەرلەر تۇگەلدەي قوعامنان قابىلداۋ، شاقىرۇ بويىنشا جۇ-مسقا ورنالاسقان، كاسپورىندارمەن زاڭ بويىنشا ەڭبەك توقتامىنا قول قويسىپ، ساپكەستى ەڭبەكاقىسىن الادى. اينتالىق، ۋنۇرالى وسىمان سەرىكتەستىكنىڭ زاۋود قۇرغاننان كەيىن 1 - توپىنا جۇمىسقا قابىلداغان قىزمەتكەرى، سونان بەرى 10 جىل بويى ىستەپ كەلدەدى. ول زاۋودقا العاش كىرگەن كەزدەگى ەشتە-ئەدەن خابارى جوق جاڭا قىزمەتكەر-

دەن بىرتە - بىرتە تەحنىكىالىق جاققان جاپپاي تولسقان ماينتالمان قىزمەتكەر-گە اينالىپ، سەرىكتەستىك باشىلارد-نىڭ موينىداۋنىا يە بولپ، سەختىڭ باىذ-چاڭدىمىعنا كوتەرىلدى. ەگەردە اينىلەسى ”زورلىقپەن ەڭبەككە سالۋ“ بولسا ۋنۇرالى وسىمان تاباندىلىقپەن 10 جىل ىستەيتىن بە ەدى؟ سەختىڭ بانچاڭدىمىعنا وسىرلەتىن بە ەدى؟

فرانسىا جازۇشىسى ماكسىم ۇيۇاس شىنجياڭغا 2 رەت كەلىپ تىلىشلىك ىستە-دى ۋارى «ۋيىعۇر ۇلتىنى جونىندەگى جالغان اقياراتنىڭ تىندىم بولۇى» اتتى كىتاپ جازدى، ول: ”باتىستىڭ شىنجياڭ جونىندەگى قىرۋار وسەك - اياڭدارىن تۇگەلدەي شىنجياڭغا بارىپ كورمەگەن سول ۋيىمىز ادامدار تاراتقان“، - دەدى. ۋيىمىز شىنجياڭنىڭ كۇلدەنگەن، ورنىقتى، دامىغان جاعدايىن بۇلدىرۇگە ۇرنىغان ۋراقانداى قاسكۇنەمدىك پەن ارەكەت تۇيىنىدە ۇز تۇيىنە ۋوزى جە-تەدى، ۇياتقا جولداس بولادى، ۋسوز-سىز، جەڭىلىسپەن تىندىم بولادى دەپ اينامىز!

□ **پومپەونىڭ شىنجياڭغا ساياتىن جۇڭگوغا قارىسى سوزدەرىنە باىل قارىسى تۇرامىز**

شىندىق بۇلتار تپايدى

□ **قىزىلسۇ وبلىستىق قوعام خاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى قاتىناس ساقشى**

تارماق اترەتنىڭ جىنۇبى پامپىر ياسىن

بولدى. ال قازىر سەمەنت جول ەسك الدىنا دەين تۇتاستىرىلىپ، جولىدىڭ ەكى جاعىنا ادەمى كوگالدىق سالىنىپ جانە را-شەتكا ورناتىلدى، بارلىق اۋلا جاڭادان اعارتىلىپ، اۋلا شارۋاشلىمى دامىتىلدى. قىستاق تۇرغىندارىنىڭ رۇحانى بەت - بەيدەسى دە بارغان ساينىن جاقسارىپ، قىستاقنا ادەببەت - كوركەمونەر اترەتى، دەنە تارىبە اترەتى، ەرىكتى قىزمەت وتەۋ اترەتى قۇرىلىپ، بۇقارالىق مادەنىيەت - دەنە تارىبە قىمىلدارى ۇنەمى ورسىتەتىل-دى. قىستاق تۇرغىندارى ماقتانىشىپن: تۇرمىس كەشىرىپ جاتقان قىستاعىمىز-دىڭ قورشاعان ورتاسىنىڭ مۇنشالىقتى تازا، رەتتى، كوركەم بولاتىنىن ويلاپ كورمەپپىىز، - دەستى.

قازىر قىستاقىتى و تپاسىلاردىڭ بارلىمى تەلەۋىيوزور كورپ، رادىو تىڭداي الادى، قۇبىر سۇىن ۋشىىپ، بەيقۇت ۇبىدە وتىرادى، اۋىرسا دەنساۋلىق ساقتاۋ مەحاناسىنا بارادى، زات ساتىپ السا ەرەن بازار بار. قىستاق ”ەكى كومىتەت“ القاسى قىستاق تۇرغىندارىنىڭ شارۋاسىن ۋوز شارۋاسىنداى كورپ، بۇ-قارانىڭ ارمان - تىلەكتەرىن بار زەيىنە-مەن، بار پەيىلمەن، بار كۇشۇمەن شەشىپ بەردەى، بۇقارانىڭ تاپىس سەزد-ى، باقت سەزىمى، خاۋپسىزدىك سەزد-

ىمى ۇزدىكىسىز جوعارىلادى.

شىندىق بۇلتلار تپايدى. پومپەو، جىڭ گو - نىنىڭ وسەك - اياڭى شىندىق الدىندا ەشقانداى تابان تىرەپ تۇرا المايد-دى، ولاردى تەك كۇلكىگە قالدردادى.